

Heinolan kaupungin kolme luontotekoa - Päijät-Hämeen luontositoumus 2026

1. Luontotiedon hyödynnettävyyden kehittäminen päätöksenteossa

Mitä tehdään:

Kehitetään kaupungin olemassa olevan ja uuden luontotiedon kokoamista, jalostamista ja hyödyntämistä siten, että tieto tukee nykyistä paremmin suunnittelua, päätöksentekoa ja kaupungin toiminnan kehittämistä.

Miksi tämä on vaikuttavaa:

Ajantasainen ja käyttökelpoinen luontotieto auttaa tunnistamaan luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet ja kohdentamaan toimenpiteitä sinne, missä niiden vaikutus on suurin. Samalla luontoarvot voidaan ottaa huomioon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kaupungin suunnittelussa ja toiminnassa.

Aikataulu:

2026–2030

Miten mitataan / edistymistä seurataan:

Luontotietoaineistojen ja niistä muodostettujen tietotuotteiden käyttöönotto sekä niiden hyödyntäminen kaupungin suunnittelussa, hankkeissa ja päätöksenteon valmistelussa.

Kuvaus:

Heinolan kaupungilla on käytössään paljon eri yhteyksissä tuotettua luontotietoa, kuten luontoselvityksiä, paikkatietoaineistoja sekä tietoa arvokkaista luontokohteista ja lajistosta. Tietoa syntyy jatkuvasti lisää esimerkiksi kaavoituksen, metsäsuunnittelun, luonnonhoidon ja erilaisten hankkeiden yhteydessä.

Toimenpiteessä tätä tietoa kootaan, jäsennetään ja jalostetaan sellaiseen muotoon, että sitä voidaan käyttää nykyistä helpommin kaupungin suunnittelussa ja päätöksenteon valmistelussa. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että eri lähteissä oleva tieto voidaan yhdistää paikkatietoon ja

Metsätalous ja kehittäminen

siitä voidaan tuottaa karttoja, luokituksia ja muita suunnittelua tukevia tietotuotteita.

Tavoitteena on, että luontoarvot voidaan tunnistaa mahdollisimman varhain esimerkiksi maankäytön, metsien hoidon, viheralueiden kehittämisen ja erilaisten rakennus- ja kunnostushankkeiden suunnittelussa. Näin voidaan välttää tarpeettomia ristiriitoja, kohdentaa selvityksiä ja toimenpiteitä tarkoituksenmukaisesti sekä käyttää olemassa olevaa tietoa tehokkaammin.

Työ on kaupungin luontotiedon ja tiedolla johtamisen toimintatapojen kehittämistä. Se ei tarkoita uusien suojelualueiden tai muiden yksittäisten maankäyttöratkaisujen ennalta päättämistä, vaan nykyistä paremman tietopohjan rakentamista niitä tilanteita varten, joissa luontoa koskevia ratkaisuja valmistellaan.

2. Luonnon monimuotoisuutta kuvaavien metsäindikaattorien pilotointi kaupungin metsäsuunnittelussa**Mitä tehdään:**

Pilotoidaan ennallistamisasetukseen liittyvien metsäekosysteemien tilaa kuvaavien indikaattorien soveltamista Heinolan kaupungin metsätietoon ja metsäsuunnitteluun. Pilotissa arvioidaan käytettävissä olevia aineistoja, menetelmiä ja indikaattorien käytännön soveltuvuutta.

Miksi tämä on vaikuttavaa:

Metsien monimuotoisuuden tilaa kuvaava tieto parantaa mahdollisuuksia tunnistaa luonnon kannalta merkittäviä rakennepiirteitä ja seurata niiden kehitystä. Samalla voidaan kehittää metsäsuunnittelun tietopohjaa tulevia kansallisia ja EU-tason tavoitteita vastaavaksi.

Aikataulu:

2026–2028

Miten mitataan / edistymistä seurataan:

Pilotissa tarkasteltujen indikaattorien määrä, muodostetut analyysit ja tietoaineistot sekä arvio siitä, mitkä indikaattorit soveltuvat kaupungin metsäsuunnittelun ja seurannan käyttöön.

Kuvaus:

EU ennallistamisasetukseen liittyy tarve seurata metsäluonnon tilaa nykyistä systemaattisemmin. Metsien monimuotoisuutta voidaan kuvata erilaisilla indikaattoreilla, jotka perustuvat esimerkiksi metsien rakenteeseen, lahopuuhun, puuston ikään, eri puulajien esiintymiseen sekä metsien

Metsätalous ja kehittäminen

yhtenäisyyteen ja muihin luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviin ominaisuuksiin.

Toimenpiteessä selvitetään pilottiluonteisesti, miten tällaisia indikaattoreita voidaan muodostaa Heinolan kaupungin jo käytössä olevista metsätiedoista ja muista paikkatietoaineistoista sekä miten niitä voidaan hyödyntää kaupungin metsäsuunnittelussa. Käytännössä työ tarkoittaa olemassa olevien aineistojen läpikäyntiä, soveltuvien mittareiden testaamista sekä kartta- ja paikkatietanalyysien tekemistä.

Tavoitteena on saada nykyistä parempi kokonaiskuva kaupungin metsien luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeistä rakennepiirteistä ja niiden alueellisesta sijoittumisesta. Tietoa voidaan jatkossa hyödyntää metsäsuunnittelun tukena esimerkiksi luonnonhoitotoimien kohdentamisessa, metsien kehityksen seurannassa ja erilaisten tavoitteiden yhteensovittamisessa.

Kyse on pilotista, jossa arvioidaan menetelmien ja käytettävissä olevan tiedon toimivuutta. Toimenpide ei tässä vaiheessa tarkoita uusien metsänkäsittelyä koskevien tavoitteiden, suojelualueiden tai sitovien rajoitusten asettamista, vaan tietopohjan kehittämistä ja soveltuvien seurantamenetelmien testaamista.

3. Luontopohjaisia menetelmiä hyödyntävien toimintamallien käyttöönotto kaupungin toiminnassa

Mitä tehdään:

Viedään tietoa, menetelmiä ja suosituksia kaupungin käytännön työhön kouluttamalla toimintamalli erityisesti viherpalvelujen, kaupunkisuunnittelun ja muun kaupunkiympäristön henkilöstön käyttöön.

Miksi tämä on vaikuttavaa:

Luonnon monimuotoisuutta tukevien toimintatapojen vaikuttavuus kasvaa, kun osaaminen siirtyy yksittäisistä ohjeista osaksi kaupungin normaalia suunnittelua ja käytännön toimintaa.

Aikataulu:

2026–2027

Miten mitataan / edistymistä seurataan:

Toteutuneet koulutus- ja tiedonjakotilaisuudet, mukana olleet kaupungin toimialat ja yksiköt sekä ohjeiston hyödyntäminen käytännön suunnittelussa ja toimenpiteissä.

Metsätalous ja kehittäminen**Kuvaus:**

Luontopohjaisia menetelmiä voidaan hyödyntää rakennetun ympäristön ja viheralueiden suunnittelussa, hoidossa ja kehittämisessä.

Toimenpiteessä toimintamallia käydään läpi niiden kaupungin työntekijöiden kanssa, joiden työssä tietoa voidaan käytännössä hyödyntää. Keskeisiä kohderyhmiä ovat esimerkiksi viheralueiden hoidosta ja suunnittelusta vastaavat työntekijät sekä kaupunkisuunnittelun ja muun kaupunkiympäristön henkilöstö.

Käytännössä työ tarkoittaa esimerkiksi sisäisiä koulutus- ja keskustelutilaisuuksia, joissa ohjeisto esitellään ymmärrettävässä muodossa ja arvioidaan yhdessä, missä kaupungin nykyisissä työprosesseissa niitä voidaan hyödyntää. Menetelmää voidaan käyttää esimerkiksi viheralueiden hoidon suunnittelussa, kasvillisuuden ja elinympäristöjen huomioon ottamisessa sekä tulevien suunnittelu- ja kehittämishankkeiden lähtötietona.

ympäristöasiantuntija Saku Ovaskainen,
044 788 8651, saku.ovaskainen@heinola.fi

metsäasiantuntija Anita Muuronen
044 797 5804, anita.muuronen@heinola.fi

metsänhoitaja Juho Kontra,
050 030 8734, juho.kontra@heinola.fi

elinkeinopäällikkö Netta Malin,
044 797 6229, netta.malin@heinola.fi
kirjaamo@heinola.fi

Heinolan kaupunki

PL 1001, 18101 Heinola, asiakaspalvelu: Kauppakatu 4, Heinola
Puh. 03 849 30 (vaihde), kirjaamo@heinola.fi
Y-tunnus 1068892-9
www.heinola.fi

